

SPRAWOZDANIE
PRZEWODNICZĄCEGO GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE / PRZEMOCY DOMOWEJ
Z REALIZACJI W 2023 ROKU
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023-2027 W MIEŚCIE I GMINIE KOLBUSZOWA

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kolbuszowa został powołany w 2011 r. W 2023 r. w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi:

1. Małgorzata Hariasz – przedstawiciel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
2. Maria Kukuła, Ewa Sęczkowska – przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej
3. Beata Chmielowiec – Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej
4. Magdalena Tomaszewska – przedstawiciel Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej
5. Halina Kiwak – przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej
6. Katarzyna Chudzik – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej
7. Anna Stącel – przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej
8. Renata Bomba – przedstawiciel Parafialnego Zespołu Caritas w Kolbuszowej od 01.04.2022 r.

W związku z nowelizacją Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Burmistrz Kolbuszowej w dniu 06.09.2023 r. na nowo powołał Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zespół liczy 8 członków:

1. Renata Chrzastek – przedstawiciel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
2. Ewa Sęczkowska – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej
3. Beata Chmielowiec – Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej
4. Magdalena Tomaszewska – przedstawiciel Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej

5. Halina Kiwak – przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej
6. Barbara Rajpol – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej
7. Anna Stącel – przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej
8. Renata Bomba – przedstawiciel Parafialnego Zespołu Caritas w Kolbuszowej

Zespół Interdyscyplinarny W 2023 r. realizował działania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2023 – 2027. W 2023 roku odbyło się 16 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowane w 2023 r. to przede wszystkim:

- diagnoza problemów przemocy w rodzinie,
- integrowanie i koordynowanie działań jednostek wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny powoływał grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe do pracy w indywidualnych przypadkach.

Skład grupy roboczej ustalany był przez Przewodniczącego Zespołu po przeanalizowaniu informacji zawartych w formularzu Niebieska Karta A dotyczącego danej rodziny. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele: Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej (w tym asystenci rodzin), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej, Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej, Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej.

Skład grup roboczych ustalany był w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. W tym celu Zespół Interdyscyplinarny analizował dane zawarte w formularzy „Niebieska Karta – A” i w porozumieniu z koordynatorem

grup roboczych ustalał skład grupy wskazując instytucje, których przedstawiciele będą bezpośrednio zaangażowani w rozwiązanie problemu rodziny w ramach Grupy Roboczej.

W 2023 r. formularze NK były jak dotychczas przesyłane na bieżąco mailowo do członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) i jednocześnie dostępne do wglądu w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej. Członkowie ZI byli zobowiązani do systematycznego zapoznawania się z przesyłanymi informacjami i podejmowania działań w poszczególnych sprawach, zgodnych z zakresem odpowiedzialności i własnymi kompetencjami.

W ramach posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego analizowane były karty, które wpłynęły do Zespołu. Na podstawie tej analizy oraz po zapoznaniu się z notatkami pracowników socjalnych przedstawiana była propozycja powołania lub nie powoływania grup roboczych dotyczących poszczególnych rodzin a także propozycja zamknięcia grup już działających. Skład grup ustalał Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po konsultacji z członkami Zespołu i pracownikiem socjalnym. Podczas posiedzeń rozpatrywane były także wnioski Grup Roboczych w sprawie zakończenia prowadzonych procedur.

Z dniem 22 czerwca 2023 r. weszła w życie nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmiany w przepisach, wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Ustawa wprowadziła do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej.

Od 06.09.2023 r. podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej problemem przemocy odbywa się w oparciu o „Procedurę – Niebieskie Karty”, określoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 6 września 2023 r. W/w procedura jest narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy domowej i obejmuje ogół czynności, które podejmują przedstawiciele instytucji w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej. Procedura ma na celu usprawnianie przebiegu interwencji oraz podniesienie skuteczności działań służb pomocowych.

Zgodnie z w/w procedurą Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kolbuszowa powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy. W podstawowy skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny M-GOPS w Kolbuszowej oraz dzielnicowy KPP w Kolbuszowej. Grupa może rozszerzyć skład o innych specjalistów. Zadaniem grupy jest opracowanie i realizacja planu pomocy, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej oraz sytuacji osób zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie

podejmowanych działań oraz ich efektów. Zespół Interdyscyplinarny może powołać grupę diagnostyczno-pomocową pomimo, że nie wszczęto procedury „Niebieskie Karty”.

W roku sprawozdawczym sporządzono 63 „Niebieskie Karty A”. Spośród wypełnionych formularzy 52 wszczyła procedurę „Niebieska Karta – A” a pozostałe były kolejnymi kartami w procedurach już się toczących. W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny wszczyła procedury po wpłynięciu wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” od: przedstawicieli Policji (52 zgłoszenia), jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (9 zgłoszeń), przedstawicieli oświaty (1 zgłoszenie), przedstawicieli służby zdrowia (1 zgłoszenie). Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy to: przemoc psychiczna/emocjonalna, przemoc fizyczna, przemoc ekonomiczna i zaniedbywanie. W 2023 r. w Gminie Kolbuszowa w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego pracowało 93 grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe, z których 41 utworzono w roku sprawozdawczym.

Zgodnie z danymi, pochodzącymi z wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego Niebieskich Kart – A, zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kolbuszowa w 2023 r. wystąpiło w 85 rodzinach, dotknęła tym samym 156 osób. W 74 rodzinach przemoc zarejestrowano raz w roku, w 11 rodzinach zdarzenia takie wystąpiły od 2 do 5 razy.

Osoby dotknięte przemocą to przede wszystkim kobiety – 81 osób i dzieci – 67 osób (w większości do 13 r. ż.). Najbardziej ofiarami przemocy byli mężczyźni – 8 osób.

Spośród 81 osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zdecydowana większość to mężczyźni – 74 osoby. W ciągu ostatnich lat, kobiety stanowiły niewielki odsetek, jako sprawcy przemocy. W 2023 r. było to 7 osób.

Zespół Interdyscyplinarny, grupy diagnostyczno-pomocowe lub Ośrodek Pomocy Społecznej, działając na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonali 3 zgłoszeń o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Zgłoszenia te przekazano do Prokuratury.

W 2023 r. zakończono 65 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 53 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- 12 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

**DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ POSZCZEGÓLNE INSTYTUCIE ZAANGARZOWANE
W PRACĘ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJĘ W 2023 ROKU GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2023-2027 W MIEŚCIE I GMINIE KOLBUSZOWA**

Według danych M-GOPS w Kolbuszowej, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 r. prowadzili następujące działania pomocowe na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie/domowej:

1. działania podjęte wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

podjęte działania
monitoring, praca socjalna
udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa; wskazanie możliwości uzyskania bezpłatnej specjalistycznej pomocy (terapeutycznej psychologicznej, poradnictwa zawodowego, medycznego, rodzinnego, socjalnego, wsparcia psychologa) wskazanie lokalnego systemu wsparcia, udzielenia poradnictwa w zakresie możliwości uzyskania rozwiązania trudnej sytuacji
udzielenie wsparcia emocjonalnego
warsztaty „szkoła dla rodziców”
motywowanie do udziału w grupach wsparcia
porady indywidualne/ konsultacje psychologa w ramach projektu socjalnego
wskazanie możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy dla osób współuzależnionych
wskazanie możliwości skorzystania z lokalnego punktu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem
wsparcie OPS (świadczenia pieniężne, pomoc finansowa, rzeczowa).
kierowanie do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW) lub do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK)

2. działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

podjęte działania
monitoring, praca socjalna
motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
skierowanie sprawy do GKRPA
motywowanie do podjęcia leczenia i/lub terapii odwykowej
wsparcie OPS (świadczenia pieniężne, pomoc finansowa, rzeczowa)
wystąpienie z wnioskiem o skierowanie na leczenie odwykowe

zobowiązanie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy do zaprzestania zachowań agresywnych
rozmowy motywujące do zmiany zachowań i powstrzymania się od nadużywania alkoholu
zgłoszenie do Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej, Policji, informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk
wsparcie OPS (świadczenia pieniężne, pomoc finansowa, rzeczowa).
rozmowy motywująco-wspierające na rzecz zmiany swojego zachowania, przedstawienie form pomocy

3. działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie

podjęte działania
udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa, wskazanie miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc (prawną, terapeutyczną, medyczną, psychologiczną) w środowisku lokalnym, praca socjalna
motywowanie do działań na rzecz poprawy zachowania sprawcy, praca socjalna

4. działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie

podjęte działania
monitoring, praca socjalna, wsparcie pedagoga/psychologa szkolnego
pomoc w formie dożywiania dzieci
wskazanie miejsc zajmujących się pomocą dzieciom i rodzinom, wskazanie możliwości skorzystania ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci (motywowanie, kierowanie),
pomoc dydaktyczna, konsultacje
działania kompensacyjno-wyrównawcze
wsparcie asystenta rodziny
wniosek do Sadu Rodzinnego o rozpoznanie sytuacji małoletnich dzieci

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2023 r. realizował projekt „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa – edycja 2023 r.” W ramach projektu zorganizowano m.in. szkolenie pn. „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. W ramach projektu zorganizowano również lokalną konferencję pn. „Interdyscyplinarne wsparcie DZIECKA w rodzinie uwikłanej w przemoc domową”. W działaniach tych uczestniczyli członkowie ZI i grup roboczych.

Z danych policyjnych wynika, że na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa w 2023 r. przeprowadzonych zostało 248 interwencji domowych u rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty. Po przeprowadzonych interwencjach domowych przedstawiciele Policji sporządzili 52 formularze „Niebieska Karta – A”.

Przedstawiciele Policji brali udział w pracach każdej grup roboczych/diagnostyczno-pomocowej, powołanej przez Zespół Interdyscyplinarny.

W związku z przemocą w rodzinie w 2023 r. 17 osób było izolowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym członkom rodziny:

- 10 osób było izolowanych do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień,
- 6 osób zostało zatrzymanych w związku ze stosowaniem przemocy,
- wobec 1 osoby został wydany nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego najbliższego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego najbliższego otoczenia (na podstawie art. 15 aa. Ustawy o Policji).

W pracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w 2023 r. mocno zaangażowani są członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dane zawarte w „Niebieskich kartach – A” pokazują, że zdecydowana większość osób stosujących przemoc domową w chwili popełniania czynu jest pod wpływem alkoholu. W rodzinach, w których występuje problem nadużywania alkoholu w ramach procedury „Niebieskie Karty” GKRPA w Kolbuszowej przeprowadza rozmowy motywujące.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kolbuszowa wynika, że w 2023 r. przeprowadzono 57 rozmów motywujących do leczenia odwykowego z osobami nadużywającymi alkoholu, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej. GKRPA w Kolbuszowej skierowała 2 wnioski o leczenie przymusowe w stosunku do osób, które nie współpracowały lub odmawiały leczenia.

Członek Komisji przede wszystkim przeprowadza rozmowę z tą osobą, motywuje do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, udziela informacji o placówkach świadczących taką pomoc oraz o działających w pobliżu grupach wsparcia AA. Członkowie rodziny osoby nadużywającej alkohol, zazwyczaj same zgłaszają się na dyżur GKRPA i wówczas są informowane o możliwościach pomocy, placówkach udzielających wsparcia psychologicznego. Zapoznawane są też z procedurą kierowania osoby uzależnionej od alkoholu na leczenie odwykowe.

W pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych zaangażowany był również Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. W ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Kolbuszowej – Anna Stącel uczestniczyła w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracach trzech grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. Jako kurator uczestniczyła w pracach grup,

w ramach działań wobec rodzin, objętych postępowaniem wykonawczym kuratora rodzinnego. Kurator przeprowadzała rozmowy dyscyplinujące, motywujące, i wychowawcze z nadzorowanymi stosującymi przemoc domową oraz ich rodzinami. Kurator udzielała informacji na temat możliwości udziału w terapii rodzinnej, motywowała do podjęcia terapii.

Kurator zawodowy zorganizował szkolenie dla kuratorów społecznych Sądu Rejonowego w Kolbuszowej i służb pomocowych Powiatu kolbuszowskiego na temat „Współpraca interdyscyplinarna służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w powiecie kolbuszowskim”.

Parafialny Zespół Caritas w Kolbuszowej, którego przedstawiciel również bierze udział w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego udzielał pomocy finansowej osobom dotkniętym przemocą. Pomoc ta była udzielana w postaci talonów na żywność, leki, wsparcie finansowe na zakup wyrobów medycznych. Pomoc tego rodzaju udzielana była po zgłoszeniu przez członków grup roboczych potrzeby wsparcia dla poszczególnych osób, dotkniętych pomocą.

W pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie bierze również udział przedstawiciel oświaty – pedagog szkolny. Przedstawiciel oświaty będący członkiem ZI angażowany jest do pracy w grupach roboczych/diagnostyczno-pomocowych, dotyczących dzieci z rodzin objętych procedurą NK uczących się w szkole, w której jest zatrudniony. W innych szkołach na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa przedstawiciel oświaty opiniował w sprawie powołania pedagogów i nauczycieli ze szkół, do których dzieci uczęszczają. Jako członek ZI jest w stałym kontakcie z pedagogiem szkolnym w swojej placówce, któremu przekazuje problem i współpracuje przy przygotowywaniu planu działań szkoły dla dzieci, których rodziny objęte są procedurą Niebieskiej Karty, na bieżąco prowadzi obserwację dzieci z rodzin objętych procedurą NK. Przedstawiciel oświaty czuwa nad wypełnianiem przez przedstawicieli oświaty podjętych zobowiązań w ramach planu pomocy, na bieżąco konsultowane są z GR i ZI wszelkie uwagi i zastrzeżenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w 2023 r. prowadziło działania pomocowe wobec osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie z terenu Gminy Kolbuszowa.

- Działania podejmowane przez PCPR w Kolbuszowej wobec osób uwikłanych w przemoc domową:
 - interwencja kryzysowa (pomoc w przezwyciężeniu kryzysu, wsparcie emocjonalne),
 - praca socjalna (bieżąca pomoc i wsparcie, informacja),
 - poradnictwo socjalne i rodzinne,
 - poradnictwo psychologiczne,
 - prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy,

- spotkania rodzinne służące poprawie relacji,
- edukacja odnośnie prawidłowych metod wychowawczych,
- udzielenie schronienia w hostelu OIK,
 - Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie lub podejrzewanych o stosowanie przemocy:
- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych (PKE) – 10 osób w 2023 r.
- konsultacje psychologiczne,
- poradnictwo socjalne, rodzinne
- monitoring zachowań uczestników PKE po udziale w programie,
- edukacja na temat przemocy i jej konsekwencji prawnych,
- motywowanie do podjęcia leczenia w PLU w przypadku współistnienia problemu uzależnienia,
- edukacja odnośnie prawidłowych metod wychowawczych,
- spotkania rodzinne.

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023– 2027 wynika, że wszystkie instytucje zaangażowane w pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowały w 2023 roku skuteczne działania zmierzające do zmniejszenia skutków zjawiska przemocy w rodzinie i ochrony ofiar tej przemocy w Mieście i Gminie Kolbuszowa.

Biorąc powyższe pod uwagę zasadnym jest kontynuowanie pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w kolejnych latach.

Renata Bomba